
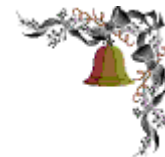
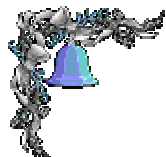
Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 5

grudzień 2001

Najserdeczniejsze życzenia
Wesołych Świąt
oraz
szczęśliwego Nowego **2002** Roku

życzy Dyrekcja i pracownicy
Biblioteki Głównej
Politechniki Warszawskiej

|

Zapraszamy Wszystkich pracowników systemu biblioteczno-informacyjnego
na Opłatek
w dniu 20.12. br. (czwartek)
o godz. 14⁰⁰
w pok 242d (II p.)

Przerwa świąteczna

W dniach 21.12, 27.12 oraz 28.12.2001 agendy Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej czynne będą w następujących godzinach:

Agenda	Godziny
Wypożyczalnia Studencka	9.00-15.30
Wypożyczalnia Dla Pracowników	9.00-15.00
Wypożyczalnia Międzybiblioteczna	9.00-15.00
Czytelnia Ogólna	8.00-16.00
Czytelnia Czasopism	8.00-16.00
Antresola	8.00-16.00
Ośrodek Informacji Naukowej	8.00-15.00
Pracownia Reprograficzna	8.00-16.00

W dniach 22.12., 24.12., 29.12. i 31.12.2001 Biblioteka nieczynna.

(A.D.)

Inauguracja Roku Akademickiego

oprócz uroczystości inauguracji Roku Akademickiego całej Politechniki Warszawskiej dyrekcja Biblioteki Głównej została zaproszona do uczestnictwa w inauguracjach Wydziałowych. Zaprosili nas:

- Dziekan Wydziału Elektroniki i Technik Informatycznych.
- Dziekan Wydziału Mechatroniki
- Prorektor ds. Ośrodka Naukowo-Dydaktycznego w Płocku
- Dyrektor Szkoły Businessu

Ze względu na brak możliwości jednoczesnego uczestnictwa w uroczystościach dyrekcja mogła skorzystać z części zaproszeń, niemniej bardzo dziękuje wszystkim Dziekanom i dyrektorom, odbierając to jako dowód zrozumienia roli Biblioteki Głównej na Uczelni i otwartości Wydziałów na ścisłą współpracę. Tak również odbieramy zaproszenia dyrekcji na uroczystości jubileuszowe Wydziału Elektroniki i Technik Informatycznych oraz Wydziału Fizyki.

(E.D.)

Rada Biblioteczna

W dniu 29. 10. 2001r. odbyło się posiedzenie Rady Bibliotecznej.

Porządek obrad:

- Przyjęcie protokołu nr 6 z posiedzenia Rady Bibliotecznej w dniu 18. 06. 2001r.
- Informacje Dyrekcji Biblioteki Głównej.
- „Regulamin udostępniania zbiorów tworzących Narodowy Zasób Biblioteczny w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej” – zaopiniowanie projektu.
- Sprawy personalne – wniosek o awans na stanowisko kustosza mgr Olgi Giwer.
- Wolne wnioski.

Dyrektor mgr Elżbieta Dudzińska podziękowała przewodniczącemu Rady prof. Andrzejowi Makowskiemu za aktywne popieranie starań o przyznanie nagrody zespołowej wytypowanej grupie pracowników Biblioteki Głównej.

W opinii prof. Andrzeja Makowskiego powinni zostać nagrodzeni wszyscy pracownicy Biblioteki Głównej, którzy przez wszystkie lata trwania rozbudowy wykazali ogromny zapał, ofiarność i poświęcenie.

Dyrektor Biblioteki Głównej Elżbieta Dudzińska poinformowała zebranych o wynikach kontroli NIK i PIP prowadzonych w Bibliotece Głównej w ciągu ostatniego roku. Następnie Pani Dyrektor przedstawiła problem stałego ograniczania liczby prenumerowanych czasopism importowanych. W 2002 roku ta prenumerata będzie mniejsza o 114 tytułów. W ciągu ostatnich 5-ciu lat Biblioteka Główna z powodu niewystarczających środków finansowych musiała zrezygnować z prenumeraty ok. 500 tytułów czasopism zagranicznych.

Zastępca dyrektora ds. Informatyzacji dr Grzegorz Płoszajski omówił zmiany dokonane w systemie ALEPH.

„Regulamin udostępniania zbiorów tworzących Narodowy Zasób Biblioteczny w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej” w wyniku jawnego głosowania został zaopiniowany pozytywnie.

Wniosek o awans na stanowisko kustosza mgr Olgi Giwer w wyniku tajnego głosowania został przyjęty pozytywnie.

(T.S.)

Przetargi

Oddział Czasopism Biblioteki Głównej, w celu przedłużenia prenumeraty czasopism dla Biblioteki Głównej na 2002 rok zorganizował: **Przetarg na prenumeratę czasopism zagranicznych.** Przed ogłoszeniem przetargu konieczne było przeprowadzenie szczegółowej analizy wykorzystania czasopism przy współpracy z członkami Rady Bibliotecznej

i pracownikami naukowymi. Sprawa kasowania prenumerat była także przedmiotem pięciu spotkań przedstawicieli bibliotek naukowych środowiska warszawskiego (BUW, SGH, SGGW, CBR WAT oraz biblioteki PAN). Ostateczna lista rezygnacji z prenumeraty liczy 110 tytułów. Procedurę przetargową rozpoczęto 11 lipca br. Z powodu wpłynięcia mniej niż 2 ważnych ofert, przetarg został unieważniony. Podjęto decyzję o wystąpieniu do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o wyrażenie zgody na tryb zamówienia z „wolnej ręki” na czasopisma amerykańskie, angielskie, holenderskie, japońskie, niemieckie i szwajcarskie. Na prenumeratę czasopism rosyjskich zorganizowano przetarg, który wygrała firma International Publishing Service. 28 listopada br. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wyraził zgodę na tryb zamówienia z „wolnej ręki” na pozostałe czasopisma zagraniczne w firmie Swets Blackwell GmbH (RFN).

Ponieważ od stycznia 2002 roku zaczynają obowiązywać przepisy znowelizowanej Ustawy o zamówieniach publicznych a zwłaszcza przepis mówiący o sumowaniu wartości zamówień w kategoriach, wymienionych w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług, **podjęto decyzję o zorganizowaniu przez Bibliotekę Główną przetargu nieograniczonego na czasopisma polskie** dla 7 bibliotek wchodzących w skład Biblioteki Głównej czyli: Biblioteki Głównej, Filii Biblioteki Głównej przy ul. Narbutta, Biblioteki Wydziału Chemicznego, Filii w Płocku, Bibliotek Domów Studenckich Akademik, Babilon i Żaczek. Procedurę przetargową rozpoczęto 22 listopada. Otwarcie ofert odbędzie się 18 grudnia.

(S.P.)

W dniu 26 października br., odbyło się **spotkanie informacyjne, zorganizowane dla pracowników bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego** Politechniki Warszawskiej. Udział wzięło 31 przedstawicieli bibliotek.

Celem spotkania było zasygnalizowanie najważniejszych zmian w znowelizowanej Ustawie o zamówieniach publicznych, a zwłaszcza konieczności sumowania przez zamawiającego rocznych wydatków na dostawy lub usługi jednej kategorii, zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług. Szczególnie istotny dla bibliotek jest dział 22 (druki i nagrane nośniki informacji), gdzie wymienione są:

książki i broszury, ulotki i tym podobne z wyjątkiem słowników i encyklopedii (22.11.2)

słowniki, encyklopedie, mapy i nuty (22.11.3)

gazety, magazyny i czasopisma ukazujące się przynajmniej 4 razy w tygodniu (22.12)

gazety, magazyny i czasopisma ukazujące się rzadziej niż 4 razy w tygodniu (22.13)

Wobec braku informacji ze strony władz Uczelni, czy zamawiającym będą jednostki organizacyjne, czyli

wydziały czy też Politechnika Warszawska jako całość, zwrócono uwagę na konieczność dokładnego podsumowania wydatków bibliotek w wyżej wymienionych kategoriach i w przypadku przekroczenia kwoty 3.000 EURO przestrzegania od stycznia 2002 roku procedur przewidzianych przez Ustawę o zamówieniach publicznych.

W przygotowanej na posiedzenie Senatu Politechniki Warszawskiej przez Dyrektora Administracyjnego w dniu 21 listopada br. informacji o najważniejszych zmianach w stosowaniu Ustawy o zamówieniach publicznych podana jest wykładnia, że **zamawiającym jest Politechnika Warszawska jako całość.**

(S.P.)

Wiadomość z ostatniej chwili

♣ Dzięki wspólnym staraniom ogólnopolskiego środowiska bibliotekarskiego na posiedzeniu Sejmowej Komisji Kultury zapadły ustalenia, które jeśli będą zatwierdzone na posiedzeniu Rządu w dniu 17.12.br pozwolą bibliotekom uniknąć przeprowadzania przetargów przy zakupie książek

(E.D.)

W dniach 12-14 listopada Zakopanem odbyło się szkolenie na temat **podatków w roku 2002** w szkołach wyższych. Podatek od towarów i usług VAT oraz orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego jak również sposób organizowania przetargów i zapytań o cenę to główne zagadnienia omawiane podczas szkolenia. W szkoleniu uczestniczył zastępca dyrektora Biblioteki Głównej mgr Jan Zaleski.

(J.Z.)

ALEPH - Prospectus

Z początkiem grudnia udostępniona została czytelnikom baza **Prospectus**. Została ona stworzona na życzenie Senackiej Komisji ds. Współpracy z Zagranicą.

Baza zawiera informacje o materiałach informacyjnych dotyczących uczelni i placówek naukowych w Polsce i na świecie. W jej skład wchodzi materiały typu: broszura, informator dla kandydatów, książka adresowa, oferta dydaktyczna, program studiów, prospekt, przewodnik, wydanie okolicznościowe, itd. Poszukiwania w bazie ułatwiają indeksy:

tytułowy

języka tekstu i języka uczelni

roku wydania

zasięgu chronologicznego

formy piśmienniczej

nazwy uczelni / instytucji

kraju

miasta

profilu i typu uczelni

kierunków studiów

przedmiotów nauczania
działalności (np. badawcza, dydaktyczna)
jednostek organizacyjnych uczelni
słów kluczowych polskich i obcych
sygnatur

Wyszukiwać można również korzystając z wszystkich pozostałych mechanizmów ALEPHa, a więc korzystając z Wyszukiwania prostego, Wyszukiwania w wielu polach, wielu bazach i zaawansowanego.

Po wejściu do bazy Prospectus na pierwszej stronie jest umieszczona informacja o możliwości pobrania instrukcji w postaci ZIP (spakowany dokument Worda) oraz PDF.

(G.K.)

Prospectus

**Decyzja
Dyrektora Biblioteki Głównej
Politechniki Warszawskiej
z dnia 07.12.2001 r.**

Zakłada się kolekcję materiałów informacyjnych o uczelniach i placówkach naukowych oraz studiach i warunkach studiowania „Prospectus”. Kolekcja jest udostępniana w Ośrodku Informacji Naukowej.

Informacja o materiałach włączonych do kolekcji jest umieszczona w bazie „Prospectus” dostępnej w WWW, odpowiada za to Ośrodek Informatyzacji.

Do zadań Ośrodka Informatyzacji należy też aktualizacja materiałów informacyjnych o bazie „Prospectus” i przeprowadzenie szkoleń pracowników Biblioteki Głównej.

Wystawa

Dnia 9 listopada Rektor Politechniki Warszawskiej prof. dr hab. Jerzy Woźnicki otworzył w Gmachu Fizyki wystawę z okazji „175 lat tradycji Politechniki Warszawskiej”

Biblioteka Główna w trzech gablotach i na jednej planszy przedstawiła historię Biblioteki oraz najcenniejsze zbiory związane z początkowym okresem powstania pierwszej wyższej uczelni technicznej w kraju. Wystawa była czynna do dnia 30 XI 01.

(J.Z.)

Dostęp do e-printów

Biblioteka Główna proponuje **rozszerzenie oferty czasopism elektronicznych o e-printy (preprinty elektroniczne)**.

Umieszczenie na stronie Biblioteki połączeń z serwerami preprintowymi pozwoli na dostęp do

najnowszych informacji naukowych, będzie też prawdopodobnie pierwszym w Polsce zbiorem zasobów tego typu. Pozwoli to na rozpowszechnienie dostępu do informacji o badaniach naukowych szerszemu gronu ludzi, którzy nie dotarliby do nich w inny sposób.

Serwery preprintowe są zbiorami artykułów naukowych, dostępnymi za darmo. Autorami publikacji są naukowcy posyłający swoje artykuły, by jak najszybciej i najtaniej udostępnić wyniki badań naukowych.

Preprinty nie podlegają procesowi recenzji, są jedynie sprawdzane pod kątem zgodności z profilem serwera. Recenzji dokonują użytkownicy, przesyłając swoje komentarze i uzupełnienia. Artykuły także uzupełniane są przez autorów, przy czym dostęp jest zarówno do wersji bieżącej jak i poprzednich.

Serwery preprintowe znajdujące się w zasięgu naszych zainteresowań to:

- **e-print arxiv** – (<http://www.arxiv.org>, oraz <http://eprints.lanl.gov/lanl/> - właściciel Paul Ginsprang, Cernell University, Ithaka, NY, mirror w Los Alamos National Laboratory), **nauki ścisłe i techniczne**,
- **Chemistry Preprint Server** (CPS, ChemWeb) – (<http://www.chemweb.com>, właściciel Chem Web Inc, Wilmington, administruje Elsevier Science (London) Ltd.), **chemia i pokrewne**,
- **NCSTRL** („ancestral”) – Networked Computer Science Technical Reference Library – (<http://www.ncstrl.org>, właściciel National Computer Science Technical Report Library, Cernell University, Ithaka, NY, uczestniczą Old Dominion University, University of Virginia i Virginia Tech), **informatyka**,
- **ClinMed** – (<http://clinmed.netprints.org>, właściciel Highwire Press, uczestniczy Stanford University, Palo Alto, CA), **medycyna, nauki medyczne i pokrewne**.

Istnieje metakatalog preprintowy Open Archives (<http://www.openarchives.org>), uczestnikami projektu są ArXiv, NCSTRL, CogPrints, sponsorują go Council on Library and Information Resources, Digital Library Federation, Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition, Association of Research Libraries, Research Library of the Los Alamos National Laboratory.

Aby przeszukiwać różne serwery e-printowe należy **wybrać link TOOLS** na stronie głównej, potem odnośnik **"This"** w paragrafie **OAI Respository Explorer**. Tam natomiast można wybrać serwer, który chcemy przeszukiwać i przenieść się na jego stronę.

Od roku 2000 preprinty są rejestrowane i opracowywane przez Chemical Abstracts, oraz indeksowane w SCI. Artykuły z dziedziny fizyki rozpowszechniane na serwerze LANL, pojawiają się w Physical Review.

(A.K.)

Scientific American Online Archive

Od 12.12.2001 do 12.01.2002 Biblioteka Główna otrzymała dostęp testowy do **Scientific American Online Archive** (<http://www.sciamarchive.org>) (od 1993 do chwili obecnej), na podstawie numeru IP z komputerów Politechniki.

W przypadku trudności z bezpośrednim połączeniem przez IP prosimy o kontakt z Ośrodkiem Informacji Naukowej lub Czytelnią Czasopism w celu uzyskania ID i hasła dostępu.

(A.K.)

Zmiany w UKD

Dnia 15.11.2001 Oddział Opracowania Książek i Zbiorów Specjalnych wprowadził następujące zmiany w opracowaniu rzeczowym, w symbolach UKD, a mianowicie:

1. zamiast stosowanych dotychczas symboli na określenie programów komputerowych 681.3.06 nowy symbol 004.42 np.:

681.3.06AutoCAD → 004.42AutoCAD
681.3.06CorelDraw → 004.42CorelDRAW

2. zamiast symbolu określającego język programowania 681.3.06 symbol 004.438

np.:681.3.06C++ → 004.438C++
681.3.06Pascal → 004.438Pascal

3. zamiast symbolu określającego systemy operacyjne 681.3.06 symbol 004.451

np.:681.3.06Windows → 004.451Windows
681.3.06UNIX → 004.451UNIX.

Stosowane do dnia 15.11.2001 roku zapisy w/w symboli nadal znajdują się w indeksie symboli UKD.

Nowe symbole zgodne są z najnowszymi tablicami UKD.

(D.L.)

Goście z Belgii

Dnia 8 X w Bibliotece Głównej gościliśmy 40 studentów ze szkół technicznych z Belgii. Studenci zwiedzili Bibliotekę Główną, zapoznali się z zintegrowanym systemem bibliotecznym ALEPH, interesowali się przede wszystkim sposobem udostępniania, wolnym dostępem do zbiorów oraz bazami danych, jakimi dysponuje Biblioteka Główna. Wśród

zwiedzających uznanie wzbudził fakt zamawiania poprzez internet książek przez całą dobę.

Belgijscy studenci byli gośćmi Wydziału Elektrycznego.

(J.Z.)

Praktyki

Powracający po dłuższych urlopach oraz nowi pracownicy Biblioteki Głównej odbywają **praktykę** we wszystkich oddziałach. Praktyki trwają po 5 dni w każdym oddziale, na życzenie pracownika mogą być przedłużone.

(A.D.)

Bibliotekę Główną zwiedzili

Uczniowie Liceum Ogólnokształcącego im Mikołaja Kopernika w Warszawie

Uczniowie Liceum Ogólnokształcącego w Bielsku Białej

Studenci z Komisji Kultury Samorządu Studenckiego Politechniki Warszawskiej

(A.D.)

Przysposobienie biblioteczne

Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej podobnie jak w poprzednich latach zorganizowała zajęcia z przysposobienia bibliotecznego dla studentów I roku studiów stacjonarnych. Szkolenia miały na celu przygotowanie studentów do samodzielnego korzystania z tradycyjnych i elektronicznych źródeł informacji o zbiorach bibliecznych, zapoznanie studentów z zasadami udostępniania zbiorów oraz zakresem usług systemu bibliotecznego - informacyjnego Uczelni.

Z oferty skorzystało 8 Wydziałów, 75 grup dziekańskich, ogółem 2260 osób.

Materiały do szkoleń zostały przygotowane przez zespół Ośrodka Informatyzacji, przeprowadzone zaś przez pracowników Ośrodka Informacji Naukowej.

Mamy nadzieję, że szkolenia przyczynią się do usprawnienia korzystania ze zbiorów bibliecznych, a tym samym do wzrostu efektywności nauczania.

(A.D.)

Konferencja w Toruniu

W dniu 19-21.XI Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej zorganizowała w Toruniu wraz z Biblioteką Główną Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika konferencję podsumowującą Program „Librarius”, w którym udział wzięli wszyscy beneficjenci. W referatach podkreślano korzyści, jakie wynikały z dotacji przyznawanych bibliotekom, podkreślając znaczne przyczynienie się do modernizacji bibliotek. Jednocześnie referenci zwracali uwagę na możliwości występowania bibliotek o subwencje w ramach grantów czy programów europejskich.. Szeroką dyskusję spowodowało wystąpienie w formie telekonferencji prof. dr hab. Włodzisława Ducha – kierownika Katedry Metod Komputerowych, który w referacie: *XXI wiek – refleksja nad czasem i losem książki, bibliotek i czytelników. Stan, perspektywy, potrzeby i uwarunkowania rozwoju bibliotek polskich* przedstawił szokującą wizję przyszłości Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej reprezentowała dyrektor Elżbieta Dudzińska.

03.12.br dyrektor Elżbieta Dudzińska, jako Przewodnicząca Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Szkół Wyższych została zaproszona na posiedzenie **Krajowej Rady Bibliotecznej**, na której miała możliwość przedstawienia działań i problemów bibliotek szkół wyższych.

(E.D.)

Konferencja Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych

W dniu 23.11.br w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie odbyła się coroczna sprawozdawcza Konferencja Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych, która zgromadziła niemal wszystkich dyrektorów wymienionych bibliotek. Rada Wykonawcza, która była organizatorem dołożyła starań, aby poruszano nie tylko problemy organizacyjne, ale również merytoryczne. Otwarcia dokonali Rektorzy Akademii Górniczo-Hutniczej prof. dr hab. Ryszard Tadeusiewicz oraz prorektor prof. dr hab. Janusz Kowal.

Referaty wygłosili:

- Dr Grzegorz Płoszajski: *Wyszukiwanie równoważnych rekordów bibliograficznych w oparciu o algorytmy tekstowe. Zastosowanie do tworzenia wspólnego katalogu na przykładzie bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego Politechniki Warszawskiej.*
- Mgr Maria Buchard: *Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny NUKat.*

- Dr Tomasz Wolniewicz: *KaRo – Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich.*

Sprawozdanie z rocznej działalności złożyła Przewodnicząca Rady Elżbieta Dudzińska. Dyskusja, oprócz spraw, związanych z problematyką poruszoną przez referentów, skupiła się wokół problemów finansowych i organizacyjnych bibliotek, w tym przede wszystkim konieczności protestu w odniesieniu do przepisów wynikających z nowelizacji ustawy o zamówieniach publicznych. W związku z tym Rada Wykonawcza przygotowała wystąpienia do:

Mariana Lemke – Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych
Prof. dr hab. Adama Jamroza – Sekretarza Stanu Ministerstwa Edukacji i Sportu

Andrzeja Celińskiego – Ministra Kultury

Michała Kleibera – Ministra Nauki

Prof. dr hab. Jerzego Woźnickiego – Przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Michała Jagiełło – Przewodniczącego Krajowej Rady Bibliotecznej

Jana Wołosza – Prezesa Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

Prof. dr hab. Andrzeja Nowakowskiego – Prezesa Polskiej Izby Książki

uzasadniając negatywne skutki stosowania przetargów przy zamawianiu książek.

(E.D.)

Narodowy Zasób Biblioteczny

Dnia 15 X br w Bibliotece Narodowej miała miejsce konferencja nt „**Bezpieczeństwo dóbr kultury, nowe idee i technologie**”. Ze strony Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej udział wzięli dyr. Elżbieta Dudzińska i wymiennie Hanna Zdunek oraz zastępca dyr. Jan Zaleski.

Konferencja zorganizowana pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego miała za zadanie przybliżyć i zapoznać zaproszonych dyrektorów bibliotek, archiwów i muzeów z zagrożeniami jakie niesie współczesna cywilizacja oraz natura w stosunku do dóbr kultury narodowej, skarbów naszego narodowego dziedzictwa.

Autorzy referatów zwrócili uwagę na niepowetowane straty w dziedzictwie kulturowym jakie stanowią katastrofy naturalne; powodzie, huragany, pożary. Szczególny nacisk w swoich referatach położyli na szkolenie i przygotowanie kadry kierowniczej do walki z naturalnymi żywiołami oraz z ich skutkami, omawiano również sposoby zapobiegania zagrożeniom oraz sposoby zmierzające do zredukowania skutków katastrof.

Na konferencji został poruszony przez przedstawiciela Biura Spraw Obronnych Ministerstwa

Kultury i Dziedzictwa Narodowego, temat zagrożeń terrorystycznych na obiekty szczególnie cenne dla dziedzictwa narodowego.

(J.Z.)

W dniach 5 – 6 XI 01 odbyła się w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie konferencja nt. „**Konserwacja i ochrona zbiorów archiwalnych i bibliotecznych w świetle prac podjętych nad ratowaniem zakwaszonych zasobów**”.

Autorzy referatów podjęli temat ratowania w skali masowej polskich zasobów archiwalnych i bibliotecznych zagrożonych kwaśnym papierem. Omówione zostały badania jakie są prowadzone nad kwasowością papieru, oraz metody masowe odkwaszania papieru jak również konserwatorskie metody wzmacniania osłabionych papierów.

W drugim dniu konferencji tematem wiodącym była digitalizacja i mikrofilmowanie jako formy zachowania zbiorów.

W konferencji wziął udział zastępca dyrektora Biblioteki Głównej mgr Jan Zaleski

(J.Z.)

Dnia 7 XII br w Bibliotece Narodowej miała miejsce konferencja pod hasłem „**Zachowajmy przeszłość dla przyszłych pokoleń**”. Organizatorzy ogólnopolskiego spotkania Biblioteka Narodowa i Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich zapoznali uczestników spotkania z akcją mikrofilmowania zbiorów bibliotecznych i archiwalnych.

Szeroko omówione zostały potrzeby bibliotek polskich w zakresie zabezpieczenia zbiorów i zagrożeń z tym związanych. Referenci szczególnie nacisk kładli na mikroformę jako dokumentu wtórnego o wielorakich możliwościach wykorzystania oraz znaczenie mikroformy jako funkcji związanych z ochroną zbiorów.

Autorzy referatów zwracali uwagę na czynniki powodujące niszczenie przechowywanych zbiorów, do których zaliczane są: temperatura powietrza, wilgotność oraz światło. To ostatnie ma ogromny wpływ na XIX i XX wieczne zbiory wykonane z tzw. „kwaśnego papieru”, który pod wpływem energii świetlnej ulega całkowitej degradacji.

Problem digitalizacji i mikrofilmowania czasopism polskich został przedstawiony w trzech referatach przedstawicieli Biblioteki Narodowej, Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie i Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Toruniu.

Przewodnikiem po wydawnictwach ciągłych w bibliotekach polskich jest prowadzony od 1952 roku w Bibliotece Narodowej **Centralny Katalog Czasopism Polskich**, (dostępny w Internecie – siglum Wa N M oznacza, że Biblioteka Narodowa dysponuje mikrofilmem) do którego informacje o zbiorach napływają z 450 bibliotek krajowych jak również z 18 bibliotek zagranicznych posiadające w swoich zbiorach cenne czasopisma polskie.

Biblioteka Narodowa od ponad pięćdziesięciu lat prowadzi **akcję mikrofilmowania czasopism polskich**. Do chwili obecnej zabezpieczyła na taśmie mikrofilmowej ponad 3000 tytułów tj. około 10% wszystkich tytułów czasopism ukazujących się w języku polskim.

Plusy i minusy digitalizacji zostały szeroko omówione na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie.

Burzliwa dyskusja jaka się wywiązała po odczytaniu referatów, świadczyć może o dużym zainteresowaniu przedstawicieli bibliotek nowoczesną formą zabezpieczania zbiorów, problemami związanymi z udostępnianiem i przechowywaniem najcenniejszych zbiorów dla przyszłych pokoleń.

Na konferencji Bibliotekę Główną reprezentowali: dyrektor mgr Elżbieta Dudzińska, zastępca dyrektora BG mgr Jan Zaleski i mgr Hanna Zdunek.

(J.Z.)

XML - język znaczników

W dniu 5 grudnia 2001 w Bibliotece Narodowej odbyła się coroczna konferencja wszystkich **użytkowników systemu CDS/ISIS**. W pierwszej części omówiono zagadnienia związane z rodziną programów CDS/ISIS. Przypomniano historię rozwoju tego oprogramowania oraz przedstawiono najczęściej spotykane problemy z adaptacją baz CDS/ISIS dla DOS do środowiska Windows oraz dokonano przeglądu narzędzi do udostępniania tych baz w Internecie.

Druga część spotkania dotyczyła formatu **XML (eXtensible Markup Language) – tzw. języka znaczników**. XML jest standardem budowy dokumentów, stworzonym z myślą o ich prezentowaniu i przetwarzaniu w Internecie. Tego warunku nie spełnia znany wszystkim język HTML. Umożliwia on tylko prezentację treści dokumentu, nie pozwala jednak na strukturalizację informacji w nim zawartych.

Podstawową ideą XML jest zapisywanie dokumentów w takim formacie, który oprócz treści dokumentu (HTML) zawiera strukturalną informację o znaczeniu poszczególnych jego fragmentów. Dokonuje się tego poprzez wstawianie w tekście dokumentu znaczników, które nie są przeznaczone do druku, ale opisują budowę dokumentu. Np. tworząc tekst będący listem należy oprócz treści umieścić tam znaczniki wskazujące, który fragment tekstu określa adresata, który autora, gdzie jest temat itd. Każdy fragment powinien być specjalnie oznakowany. Język XML daje użytkownikom pełną swobodę w definiowaniu znaczników (w HTML dotyczą formatowania dokumentu w czasie wyświetlania lub drukowania i są ściśle określone). Ten sam dokument zapisany w XML może być publikowany w różnych mediach, gdyż metoda jego prezentacji jest niezależna od

jego struktury. Sposób drukowania może być określany w zależności od tego, gdzie tekst ma być opublikowany, przy użyciu jakiego programu.

Język XML został zaproponowany przez Konsorcjum W3C (World Wide Web Consortium) jest ciągle rozwijany i oczekuje się, że w niedługim czasie zastąpi on HTML. Wiele istniejących aplikacji już dziś obsługuje dokumenty zapisane w tym formacie (np. Internet Explorer) i z pewnością zastosowań będzie coraz więcej.

(E.M.)

Sprawozdanie 2001

W dniu 8 stycznia 2002 r. odbędzie się zebranie nt. sprawozdawczości bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego za 2001 r. Ankiety zostaną rozesłane na początku przyszłego roku. Jednocześnie przypominamy o sprawozdaniu dla GUS, które trzeba wysłać do dnia 31 stycznia 2002 r.

(E.M.)

Informacja o możliwościach podnoszenia kwalifikacji

Studia podyplomowe:

Biblioteki i systemy informacyjne w Unii Europejskiej.
(2 semestry)

Organizator: Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Katowice.

Koszt: 14300 zł.

Warto przeczytać

Materialy z konferencji, w których braliśmy udział – dostępne u uczestników konferencji

Bibliotekarz nr 12/2001

- Howorka B.: Nowa ustawa o bibliotekach pilnie poszukiwana ....

